

ΗΠΑ: Απεργιακό κύμα και νίκες των εργαζομένων

*Του Χρήστου Βαγενά**

Μετά από πολλά χρόνια οι απεργίες είναι στο προσκήνιο στις Ηνωμένες Πολιτείες, με τις πολυήμερες κινητοποιήσεις των εργαζομένων στις αυτοκινητοβιομηχανίες, τους σεναριογράφους και τους ηθοποιούς να δίνουν τον τόνο. Οι απεργίες στις ΗΠΑ το 2023 είναι οι μεγαλύτερες σε συμμετοχή και διάρκεια τουλάχιστον από το 2000.

Μετά από τέσσερις μήνες απεργίας, οι ηθοποιοί ήρθαν σε συμφωνία στις αρχές Νοέμβρη με τις μεγάλες εταιρείες και τα στούντιο του Χόλιγουντ. Η νέα τριετής σύμβαση περιλαμβάνει αυξήσεις στους κατώτατους μισθούς και προστασία των ηθοποιών από τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης (AI). Επίσης, η συμφωνία θα ενισχύσει τις εισφορές στα προγράμματα υγείας και συνταξιοδότησης του συνδικάτου. Μπορεί η SAG-AFTRA (ομοσπονδία εργαζομένων) να μην πέτυχε όλες τις διεκδικήσεις της, ωστόσο πέτυχε το μεγαλύτερο μέρος τους.

Η Απεργία της Ένωσης Αμερικανών Σεναριογράφων σταμάτησε την Τρίτη 26 Σεπτεμβρίου 2023, μετά από 146 ημέρες, αφού συμφώνησαν σε αυξήσεις για τα τρία χρόνια της συλλογικής σύμβασης, αυξημένες (εργοδοτικές) ασφαλιστικές εισφορές για υγεία και σύνταξη, καθώς και εγγυήσεις για την τεχνητή νοημοσύνη. Οι ελάχιστες αμοιβές θα αυξηθούν περισσότερο από 12% σε διάστημα τριών ετών. Για την έναρξη της απεργίας ψήφισε το 90% περίπου των μελών της Ένωσης Σεναριογράφων και από αυτούς υπέρ της απεργίας είχε ψηφίσει το 98%!

Με αντίστοιχα σχεδόν ποσοστά είχαν συμφωνήσει σε κήρυξη απεργία διαρκείας οι εργαζόμενοι σε εργοστάσια των αυτοκινητοβιομηχανιών Ford, General Motors και Stellantis, με αιτήματα για αυξήσεις ύψους 45%!

Μετά από 41 ημέρες απεργίας οι τρεις μεγάλες εταιρείες αυτοκινήτων παραχώρησαν αυξήσεις 25%. Παράλληλα, προβλέπονται επιπλέον αυξήσεις ανάλογα με την άνοδο του κόστους ζωής, κάτι που μπορεί να μεταφραστεί σε συνολική αύξηση λίγο πάνω από 30% μέχρι τη λήξη της συλλογικής σύμβασης.

Στην απεργία της συνδικαλιστικής ομοσπονδίας UAW (United Auto Workers – Ενωμένοι Εργάτες Αυτοκινητοβιομηχανίας) συμμετείχαν, σύμφωνα με την ηγεσία της, περίπου 50.000 μέλη της (σε σύνολο 150.000). Ταυτόχρονα, υπάρχουν πάνω από ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι στην κατασκευαστική πτέρυγα της αυτοκινητοβιομηχανίας που θα μπορούσαν να γίνουν μέλη της συνδικαλιστικής οργάνωσης ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και να μπορέσουν να οργανώσουν ακόμα πιο μεγάλες κινητοποιήσεις.

Στήριξη στους απεργούς και νίκες

Η πλειονότητα των Αμερικανών στήριξε τους εργαζόμενους στο Χόλιγουντ και στις αυτοκινητοβιομηχανίες κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεών τους. Σύμφωνα με δημοσκόπηση του Reuters/Ipsos, το 55% των Αμερικανών στηρίζει τους απεργούς της United Auto Workers με αίτημα καλύτερους μισθούς και συνθήκες εργασίας, ενώ το 32% ήταν κατά των κινητοποιήσεων.

Παράλληλα, δημοσκόπηση της Gallup στο τέλος Αυγούστου έδειξε ότι οι Αμερικανοί είναι υπέρ των απεργών και όχι με τα στούντιο παραγωγής του Χόλιγουντ, με το 72% να στηρίζει τους συγγραφείς και το 67% τους ηθοποιούς.

Το 2023 έχουν γίνει 312 απεργίες στις ΗΠΑ στις οποίες συμμετείχαν περίπου 453.000 εργαζόμενοι. Διάφοροι κλάδοι όπως οδηγοί της UPS, πιλότοι αεροπορικών εταιρειών και υπάλληλοι της αεροδιαστημικής κατασκευής, που πίεσαν και με την απειλή προκήρυξης πολυήμερων κινητοποιήσεων, κέρδισαν υψηλότερους μισθούς.

Οι πιλότοι διεκδίκησαν και πέτυχαν σωρευτικές αυξήσεις αμοιβών

που κυμαίνονται από 34,5% έως 40,2% ανάλογα με τον τύπο του αεροσκάφους και την εταιρία αερομεταφορών, ενώ αύξηση 30% στους μισθούς πέτυχαν οι εργαζόμενοι στα δημόσια σχολεία του Λος Άντζελες.

Το σωματείο Teamsters χρησιμοποίησε την απειλή μιας απεργίας-ρεκόρ από 340.000 μέλη της UPS για να επιτύχει τους περισσότερους από τους στόχους του, συμπεριλαμβανομένης της σημαντικής βελτίωσης των μισθών για τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των μελών της Teamster στην εταιρεία. Επίσης επιβλήθηκε η ισότητα στις αμοιβές με την εξίσωση προς τα πάνω στους μισθούς των νεοπροσλαμβανομένων.

Τον Ιούνιο επιτεύχθηκε επίσης συμφωνία για 22.000 μέλη της International Longshore and Warehouse Union που εργάζονται σε 29 λιμάνια της Δυτικής Ακτήs. Κέρδισαν αύξηση των αποδοχών κατά 32% και εξαετή συλλογική σύμβαση εργασίας.

Το σωματείο εργαζομένων σε καζίνο στο Λας Βέγκας κέρδισε αύξηση μισθών 32% για τα μέλη του σε διάστημα πέντε ετών, με τους εργαζομένους να λαμβάνουν αύξηση 10% στους μισθούς κατά τον πρώτο χρόνο της νέας τους σύμβασης. Οι συμβάσεις καλύπτουν περισσότερους από 35.000 υπαλλήλους και επιτεύχθηκαν αφού το σωματείο είχε απειλήσει με μαζική απεργία σε 18 ξενοδοχεία-καζίνο.

Δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενοι ακόμη βρίσκονται σήμερα σε κινητοποιήσεις, όπως στον κλάδο της ιδιωτικής Υγείας, οι εργαζόμενοι στα Starbucks που πραγματοποίησαν απεργία με το νεοσύστατο συνδικάτο τους, οι δάσκαλοι του Πόρτλαντ απεργούν από την 1η Νοεμβρίου, επιστημονικό και διδακτικό προσωπικό σε πανεπιστήμια, νοσηλευτικό προσωπικό νοσοκομείων κ.ά.

Ευκαιρίες για κατακτήσεις και πολιτικοποίηση

Παρά τον αυξανόμενο αριθμό απεργιών το 2022 και κυρίως το

2023, οι απεργιακές κινητοποιήσεις είναι πολύ μικρότερες από τη δεκαετία του 1970. Όπως και η πολιτικοποίηση.

Στις ΗΠΑ εκτιμάται ότι το 2020 14,3 εκατομμύρια εργαζόμενοι (ή λίγο λιγότερο από το 11% του εργατικού δυναμικού) ήταν μέλη εργατικών συνδικάτων. Η συρρίκνωση στη συνδικαλιστική εκπροσώπηση στην ισχυρότερη οικονομία του κόσμου ξεκίνησε μετά το 1981. Τότε ο πρόεδρος Ρόναλντ Ρίγκαν έδωσε εντολή για την απόλυση σχεδόν 13.000 ελεγκτών εναέριας κυκλοφορίας, καθώς η απεργία τους είχε οδηγήσει στη ματαίωση περίπου 7.000 πτήσεων στις ΗΠΑ.

Το εργατικό κίνημα δεν κατάφερε να απαντήσει σε αυτή την επίθεση και τη νεοφιλελεύθερη επιδρομή που ξεκίνησε τότε στις ΗΠΑ και ακολούθως στη Βρετανία, με την θάτσερ να επιβάλλει τη θέλησή της κατά της πολύμηνης απεργίας των ανθρακωρύχων.

Κυριάρχησαν δεκαετίες στάσιμων μισθών για τους εργαζόμενους χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος, ενώ οι πλουσιότεροι Αμερικανοί επέκτειναν τον πλούτο τους σε πρωτοφανή επίπεδα. Τα εταιρικά κέρδη έχουν εκτοξευθεί πάλι στα ύψη μετά την πανδημία και οι εργαζόμενοι θέλουν μεγαλύτερο ποσοστό του πλούτου που παράγουν.

Οι ανισότητες, οι χαμηλοί μισθοί, ο υψηλός πληθωρισμός, η επισφάλεια και οι κακές συνθήκες εργασίας οδήγησαν μεγάλα κομμάτια της εργατικής τάξης στη ριζοσπαστικοποίηση και στον μαχητικό συνδικαλισμό.

Βέβαια, τα συνδικάτα εξακολουθούν να ταλαιπωρούνται από τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, αλλά χτίζονται από τα κάτω νέα και μαχητικά συνδικάτα, όπως στην Amazon, στη Google και την Starbucks. Ταυτόχρονα μεγάλες κινητοποιήσεις γίνονται για το Παλαιστινιακό, ειδικά στα πανεπιστήμια, δείχνοντας το κλίμα της εποχής.

Μια τέτοια περίοδος μπορεί να ωθήσει σε πολιτικά ερωτήματα και πολιτικές αναζητήσεις τα εργατικά στρώματα, και είναι πολύ σημαντικό να υπάρξουν απαντήσεις από την πλευρά της

αντικαπιταλιστικής Αριστεράς. Η συγκρότησή της σε ορατή πολιτική παρέμβαση και πρόταση είναι ζωτικής σημασίας για την εμφάνιση του ριζοσπαστισμού και την πολιτικοποίηση των εργατικών μαζών.

Το σίγουρα πάντως είναι ότι οι κατακτήσεις των εργατικών συνδικάτων στις ΗΠΑ είναι από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του εργατικού κινήματος τα τελευταία χρόνια και δείχνουν τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε!

**Μέλος στο ΔΣ της ΠΟΣΕ-ΕΦΚΑ*